

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

23 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Ursache Petru

judcători

Toma Nadejda

Timofti Vladimir

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Furnică Victor în interesele părții civile Ciubotaru Pavel, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Hîncești din 26 mai 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Gorgan Nicolae Nicolae, născut la 02 mai 1978, originar și domiciliat în r-nul Hîncești, s. Cărpineni, str. Filatov, 6.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 23.12.2014 – 26.05.2015;*
2. *Instanța de apel: 19.06.2015 – 24.09.2015;*
3. *Instanța de recurs: 04.12.2015 – 23.03.2016.*

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 26.05.2015, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Gorgan Nicolae a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 200 (două sute) unități convenționale, în sumă de 4000 (patru mii) lei.

Acțiunea civilă înaintată de Ciubotaru Pavel către Gorgan Nicolae privind repararea prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Acțiunea civilă înaintată de Ciubotaru Pavel către Gorgan Nicolae privind repararea prejudiciului moral a fost admisă parțial și s-a încasat de la Gorgan

Nicolae în beneficiul lui Ciubotaru Pavel suma de 3000 (trei mii) lei cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral cauzat, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța a stabilit, că Gorgan Nicolae, la data de 03.11.2014, aproximativ la ora 18:30, aflându-se la poarta gospodăriei Parascoviei Frija din satul Cărpineni, raionul Hîncești, manifestînd imprudență în acțiunile sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor, deși putea și trebuia să le prevadă, l-a izbit pe Ciubotaru Pavel Nicolae, care fiind sub influența băuturilor alcoolice și-a pierdut echilibrul și a căzut jos, în urma căderii cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 344 „D” din 24.11.2014, fractură a colului femural pe stînga, leziuni ce se califică ca vătămări corporale medii.

3. Nefiind de acord cu sentința nominalizată a declarat apel avocatul Victor Furnică în interesele părții civile Ciubotaru Pavel, solicitînd casarea sentinței, în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie admisă acțiunea civilă cu încasarea de la Gorgan Nicolae în beneficiul lui Ciubotaru Pavel prejudiciul material în sumă de 3952,82 lei, venitul ratat pe perioada 03.11.2014 - 16.05.2015 în mărime de 16500 lei, indemnizație lunară în mărime de 1320 lei pentru perioada 17.05.2015 - 17.05.2018, prejudiciul moral în sumă de 250000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 lei.

În motivarea apelului avocatul a invocat, că:

- instanța de fond eronat a conchis doar admiterea în principiu a acțiunii civile în partea pretenției privind încasarea prejudiciului material, în condițiile în care la materialele dosarului sunt anexate probe care confirmă că lui Ciubotaru Pavel i-a fost depistată fractură a colului femural pe stînga, care se află în legătură cauzală cu acțiunile inculpatului.

- referitor la pretenția cu privire la încasarea venitului ratat și a indemnizației pentru pierderea capacității de muncă, au fost prezentate probe concludente.

- suma de 3000 lei pe care instanța de fond a considerat-o ca o satisfacție echitabilă a suferințelor psihice suportate de partea civilă, o consideră derizorie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2015, a fost respins apelul avocatului Victor Furnică declarat în interesele părții civile Ciubotaru Pavel și s-a menținut fără modificări sentința Judecătoriei Hîncești din 26.05.2015 privindu-l pe Gorgan Nicolae.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că din plîngerea lui Pavel Ciubotaru adresată la IP Hîncești rezultă că la 03.11.2014 Nicolae Gorgan l-a trîntit la pămînt pe primul, care căzînd și-a fracturat piciorul drept, fapt confirmat și prin raportul de constatare medico-legală nr. 337-D din 07.11.2014.

La fel, instanța de apel a reținut că conform certificatului nr. 900 eliberat la 20.02.2015 de Primăria Cărpineni r-nul Hîncești, Pavel Ciubotaru a fost angajat la serviciu la data de 05.12.2014.

Prin urmare, instanța de apel a statuat că la data comiterii infracțiunii Ciubotaru P. nu era angajat în serviciu și nu avea venituri salariale respectiv nu era în drept a face referire la adeverința de salariu eliberată la 23.02.2015, ori insista că în luna decembrie 2014 nu putea lucra din cauza că piciorul drept era fracturat.

A mai indicat instanța de apel că nu poate fi apreciată ca formă de salariu suma de 2496 lei, venit reflectat ca salariu în luna august, ori în acea perioadă Pavel Ciubotaru a executat pedeapsa muncă neremunerată în folosul comunității și suma dată reflectă calculul pentru orele muncite în folosul comunității.

A reținut instanța de apel că potrivit certificatului de dizabilitate și capacitate de muncă CN nr. 130351 eliberat pe numele lui Ciubotaru P. rezultă că acesta a pierdut 60% capacitate de muncă stabilit pe termen de pînă la 01.01.2016.

Instanța de apel a constatat din declarațiile inculpatului și a părții vătămate, că după pronunțarea sentinței au fost făcute diferite plăți. Inculpatul insistînd că aceste plăți țineau de compensarea prejudiciului material, iar partea vătămată insista că acele sume au fost parte de despăgubiri morale din suma de 250000 lei pretinsă de către el.

Astfel, instanța de apel ținînd cont de prevederile art. 1418, art. 1420 Cod civil, a conchis că pentru stabilirea mărimii despăgubirilor materiale se impune a verifica posibilitățile persoanei vinovate de a plăti despăgubiri de ordinul celor solicitate.

A menționat instanța de apel că nu poate fi admisă acțiunea civilă în lipsa probelor pertinente motiv din care, acțiunea civilă urmează a fi admisă în principiu și lăsată spre soluționare în ordinea contencioasă.

Instanța de apel a mai indicat că, dat fiind necesitatea administrării de probe suplimentare, conducîndu-se de prevederile art. 225 alin.(3) Cod de procedură penală, concluzia primei instanțe de a nu se pronunța asupra sumei prejudiciului material cerute ca despăgubiri este corectă, ori în baza probelor prezentate nu este posibil a se pronunța.

Referitor la pretenția privind încasarea prejudiciului moral, instanța de apel a statuat că prima instanță corect a stabilit cuantumul acestuia și că temei de a majora suma adjudecată nu este, menținînd dispozițiile sentinței în acest sens.

Or, în corespundere cu prevederile art. 1418, art. 1422, art. 1423 Cod civil, art. 20 din Constituție, coroborat cu circumstanțele de fapt ale cauzei, starea materială a inculpatului și a părții vătămate, conduce la concluzia că în cazul dat cuantumul stabilit corespunde unei satisfacții efective, luînd în calcul și faptul, că

pedeapsa penală aplicată inculpatului de asemenea va asigura satisfacția reparării prejudiciului moral.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că la judecarea cauzei a fost constatată cu certitudine vinovăția inculpatului N. Gorgan în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal - „vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății cauzată din imprudență”, fapt constat din totalitatea de probe acumulate la cauza penală: declarațiile părții vătămate, și materialele dosarului, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblul din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a statuat, că concluziile instanței de fond cu privire la stabilirea pedepsei inculpatului corespund principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale prevăzute de art. 7 Cod penal, scopului și criteriului individualizării pedepsei prevăzute de art. 61, 75 Cod penal și prima instanță corect a concluzionat despre necesitatea aplicării pedepsei cu amenda, dar sub limita minimă a sancțiunii prevăzute de legea penală pentru care inculpatul a fost condamnat, aplicînd prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Victor Furnică în interesele părții civile Ciubotaru Pavel la 03.12.2015 declară recurs ordinar, solicitînd casarea parțială a sentinței Judecătoriei Hîncești din 26 mai 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2015 în latura civilă, cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie admisă acțiunea civilă în sensul solicitat.

În motivarea recursului ordinar declarat, avocatul invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, drept temei pentru declararea recursului, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, a indicat următoarele argumente:

- motivarea deciziei instanței de apel nu este clară, iar concluzia este confuză.

- instanța de apel eronat a conchis că „nu poate fi apreciată ca formă de salariu suma de 2496 lei venit reflectat ca salariu în luna august, ori el la acea perioadă a executat pedeapsa muncă neremunerată în folosul comunității și suma dată reflectă calculul pentru orele muncite în folosul comunității”, deoarece la materialele dosarului nu este anexată o sentință pe numele părții vătămate care ar confirma că acestuia i s-a stabilit pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității.

- instanța de fond și de apel au omis să se expună asupra mijloacelor de probă ce justifică mărimea prejudiciului material cauzat de Gorgan Nicolae în urma săvîrșirii infracțiunii părții civile Ciubotaru Pavel.

- cuantumul prejudiciului moral încasat de prima instanță și menținut fără modificări de instanța de apel este derizoriu.

- instanțele judecătorești nu s-au expus asupra pretenției privind încasarea cheltuielilor de judecată pentru asistența juridică acordată de avocat.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de avocatul Furnică Victor în interesele părții civile Ciubotaru Pavel, solicitând inadmisibilitatea acestuia, cu menținerea hotărârii atacate ca fiind legală și întemeiată.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Din textul recursului declarat, se constată că recurentul, în drept, își întemeiază recursul în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Dispoziția art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, la care se referă recurentul prevede expres și limitativ patru temeuri în baza cărora pot fi supuse recursului hotărârile instanței de apel: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel; hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar; instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția.*

Sub acest aspect, Colegiul penal constată că în recursul înaintat de apărătorul părții civile Ciubotaru Pavel, nu se face trimitere la vreun temei concret pentru declararea recursului din cele patru prevăzute exhaustiv de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă recurentul în argumentarea cererii își exprimă dezacordul cu faptul *admiterea în principiu a acțiunii civile, neindicarea despre încasarea cheltuielilor de judecată suportate pentru asistența juridică, precum și considerînd că cuantumul prejudiciului moral este derizoriu, fără a indica care este eroarea de drept comisă de instanța de apel*, ce ar duce la adoptarea soluției de casare a hotărârii atacate prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Din materialele cauzei penale rezultă că la 05.03.2015, partea civilă Ciubotaru Pavel a înaintat acțiunea civilă împotriva lui Gorgan Nicolae cu privire la repararea prejudiciului material în sumă de 3952,82 lei, venitului ratat pentru perioada de la 03.11.2014 pînă la 16.05.2015 în mărime de 16500 lei,

îndemnizație lunară în sumă de 1320 lei pentru perioada de la 17.05.2015 pînă la 17.05.2018, prejudiciul moral în mărime de 250000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 lei (f. d. 75-76).

Colegiul penal constată că, examinînd acțiunea civilă nominalizată, prin sentința Judecătorei Hîncești din 26.05.2015, menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2015, instanțele de fond au admis în principiu acțiunea civilă înaintată de Ciubotaru Pavel către Gorgan Nicolae privind repararea prejudiciului material, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Totodată acțiunea civilă înaintată de Ciubotaru Pavel către Gorgan Nicolae privind repararea prejudiciului moral a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea de la Gorgan Nicolae în beneficiul lui Ciubotaru Pavel suma de 3000 (trei mii) lei cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral cauzat, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Colegiul atestă că argumentul recurentului invocat ca temei de casare a hotărîrilor judecătorești că: *“instanța de fond și de apel au omis să se expună asupra mijloacelor de probă ce justifică mărimea prejudiciului material cauzat de Gorgan Nicolae în urma săvîrșirii infracțiunii părții civile”*, nu poate fi reținut din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 221 alin. (1) Cod penal, acțiunea civilă în procesul penal se înaintează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal pînă la terminarea cercetării judecătorești.

În conformitate cu prevederile art. 219 alin. (1), (2) și (3) Cod penal, (1) acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale și morale.

Conform prevederilor art. 225 alin. (1) Cod penal, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competența căreia este cauza penală. Alin. (3) prevede că, dacă la soluționarea acțiunii civile, pentru a stabili suma despăgubirilor convenite părții civile, apare necesitatea de a amîna judecarea cauzei pentru a se administra probe suplimentare, instanța poate să admită în principiu acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Reieșind din aceste prevederi legale în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că soluția instanțelor de fond cu referire la acțiunea civilă în speță este corectă, deoarece instanțele au constatat că pentru a stabili suma despăgubirilor materiale convenite părții civile este necesară amînarea judecării cauzei pentru a se administra probe suplimentare.

De asemenea, instanța de recurs ordinar reține, că este corectă și soluția instanțelor de fond cu privire la admiterea în principiu a cerințelor privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică pretinse de partea civilă Ciubotaru Pavel în sumă de 5000 lei, urmînd ca asupra cuantumului acestora să se expună instanța de judecată în ordinea procedurii civile, deoarece încasarea cheltuielilor de judecată ține nemijlocit de soluționarea acțiunii civile.

În ce privește argumentele recurentului că suma de 3000 lei dispusă spre încasare din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral cauzat este o sumă derizorie, Colegiul penal consideră, că cuantumul prejudiciului moral a fost stabilit just de către instanțele judecătorești, iar acesta corespunde unei satisfacții efective, reieșind și din faptul, că pedeapsa penală stabilită inculpatului în sine de asemenea constituie repararea prejudiciului moral. De asemenea, instanța de recurs consideră că solicitarea părții vătămate de încasare a prejudiciului moral în sumă de 250000 lei poartă un caracter exagerat în ce privește cuantumul acestui prejudiciu.

În acest sens, instanța de recurs reține că art. 1422 alin. (1) și (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Potrivit art. 1423 Cod civil, (1) Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

(2) Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Astfel, normele legale citate acordă dreptul și prerogativa instanțelor judecătorești să determine cuantumul prejudiciului moral ce urmează a fi încasat și simplul dezacord a părții cu cuantumul stabilit nicidecum nu justifică și nu constituie temei de casare a hotărârii judecătorești.

În aceste condiții instanța de recurs consideră că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de

avocatul Furnică Victor în interesele părții civile Ciubotaru Pavel se declară inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin.(1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Furnică Victor în interesele părții civile Ciubotaru Pavel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe **Gorgan Nicolae Nicolae**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la data de **21 aprilie 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Timofti Vladimir